

KALNŲ IR PILIAKALNIŲ ISTORIJA LIETUVOJE

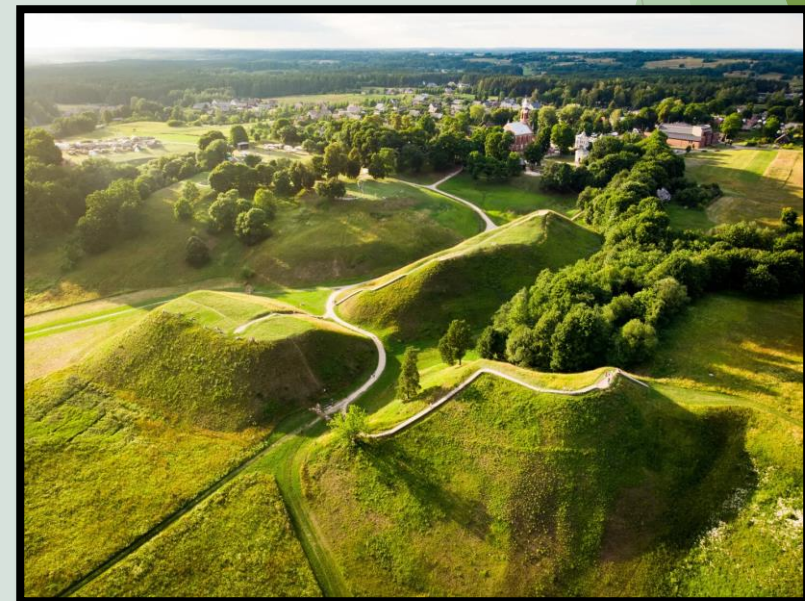
*Milana J., Paulina B., Auksė S.,
Karina L. 8c*

TURINYS

- ▶ Kuom laikė kalnus viduramžiais
- ▶ Trijų kryžių kalnas
- ▶ Gedimino kalnas
- ▶ Tauro kalnas
- ▶ Bekešo kalnas
- ▶ Juozapinės kalnas
- ▶ Šatrijos piliakalnis

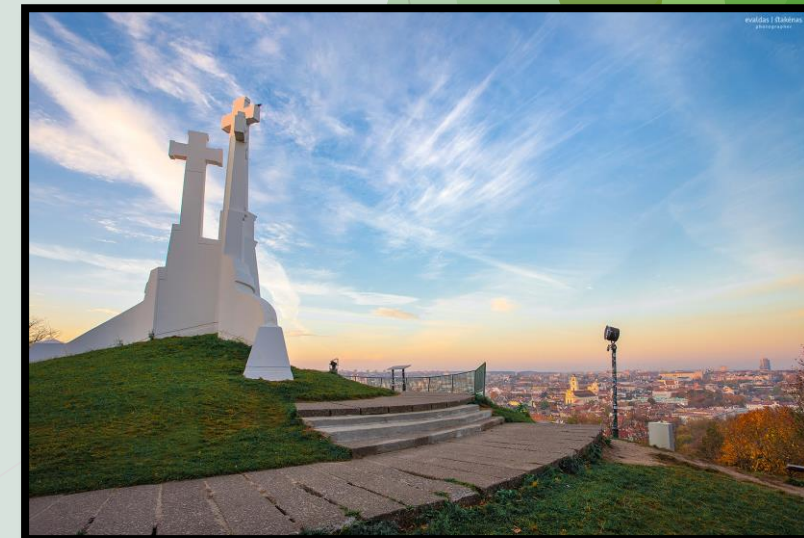
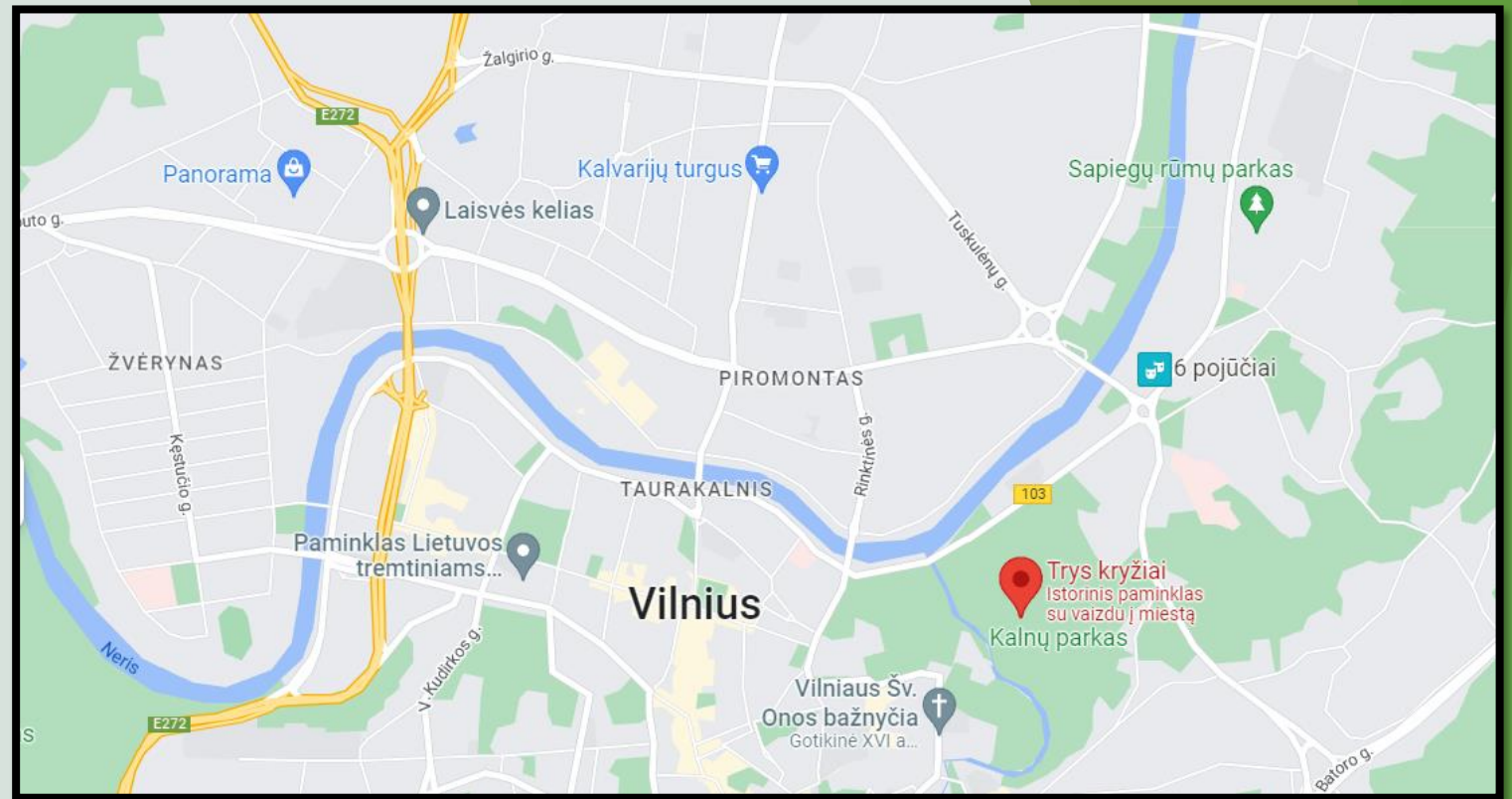
Kuom laikė kalnus viduramžiais?

- ▶ Iš pažiūros vien lygumos ir miškai, bet atidžiau pasižvalgius, Lietuvos kraštovaizdis slepia daug įdomybių. Prieš tūkstančius metų per Lietuvos teritoriją judėję ledynai sugrūdo kalnų, gūbrių ir skardžių. Senovėje tose apylinkėse gyvenusios baltų gentys ant iškilų vietų statydavosi pilis, kurdavo dievams aukurus ir sodindavo apeiginius ažuolus. Kalnai buvo gerbiami, apie juos dainuotos dainos, kurti padavimai. Mūsų laikais išliko ne tik tautosakos apie kalvas ir gūbrius, bet ir ritualų, kuriuos lietuviai vis dar prisimena ir juokais ar ne juokais pakartoja. Pavyzdžiui, lankant kalną, neštis ant jo akmenėlį, simbolizuojantį auką pagonių dievams.

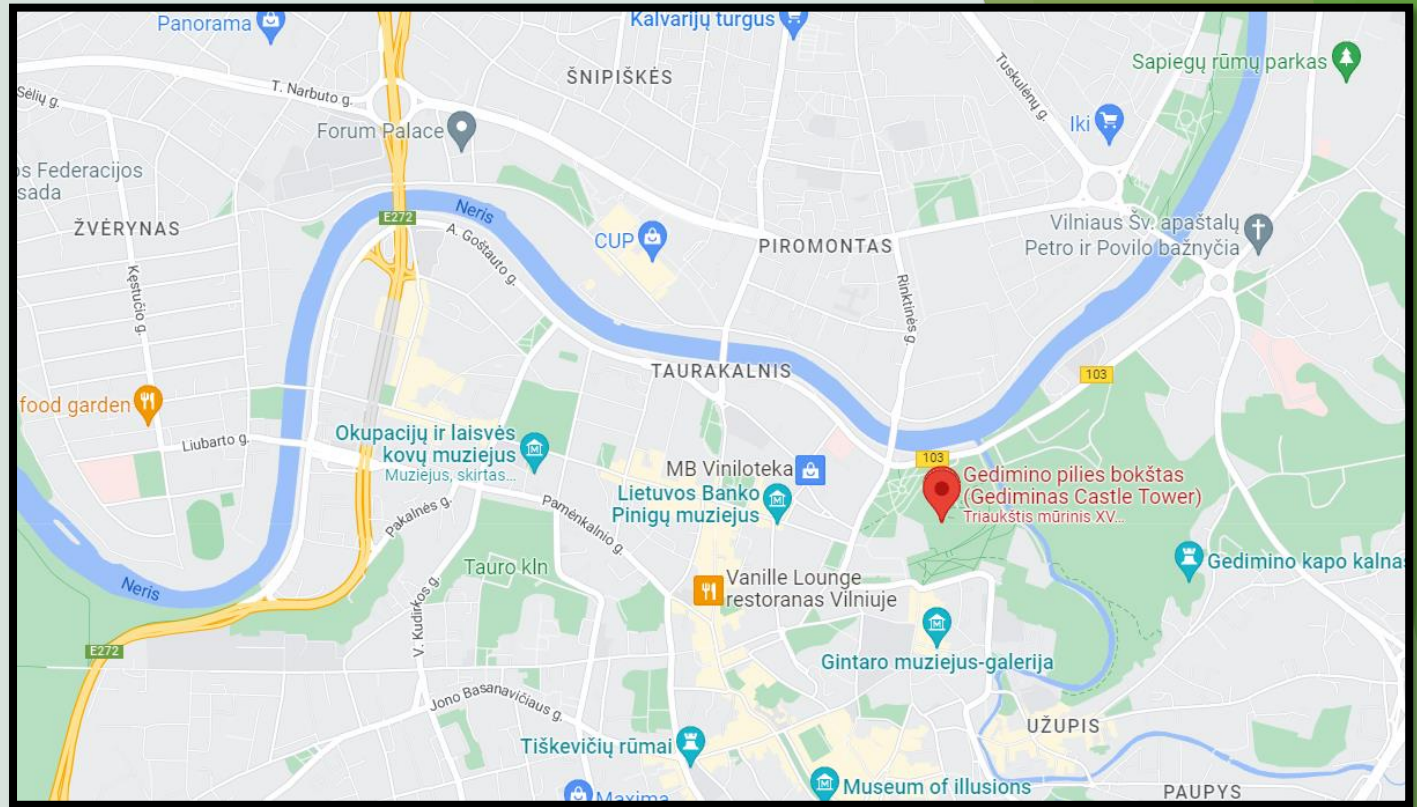
Trijų kryžių kalnas

- ▶ XII - XIII a. ant Trijų kryžių kalno buvo pastatyta medinė pilis, čia buvo įkurta gyvenvietė. Pasakojima, kad ant Trijų Kryžių kalno kankinių mirtimi mirė septyni pranciškonai, kuriuos pagonys, didžiajam kunigaikščiui Algirdui nežinant, pririšo prie kryžių ir nuo šio kalno numetė į upę. Tada kalnas ir gavo Trijų Kryžių vardą, nes šiam įvykiui atminti buvo pastatyti trys kryžiai, kurie iki šiol vis atnaujinami.

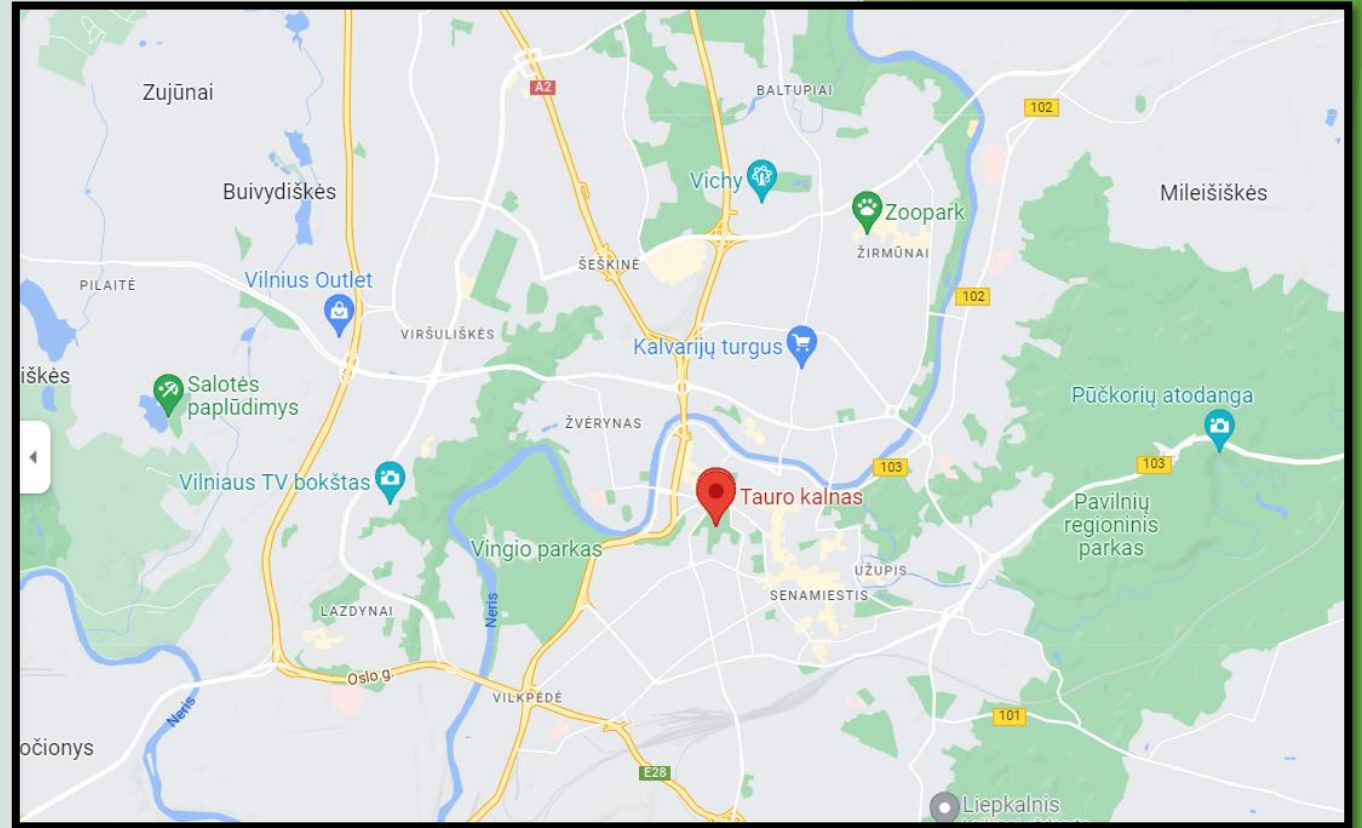
Gedimino kalnas

- Šis erozinės kilmės šlaitas jau prieš daugiau nei penkis šimtmečius paverstas pilies įtvirtinimais. Legenda byloja, kad Didysis Kunigaikštis Gediminas susapnavo būtent ant šio kalno staugiantį Geležinį vilką, pranašaujantį apie šiose apylinkėse iškilsiantį didį miestą. Būtent ant šio kalno kunigaikštis 14 a. pastatė medinę pilį. Vėliau Vytautas Didysis čia pastatė mūrinę pilį, kurios likučius matome iki šių dienų.

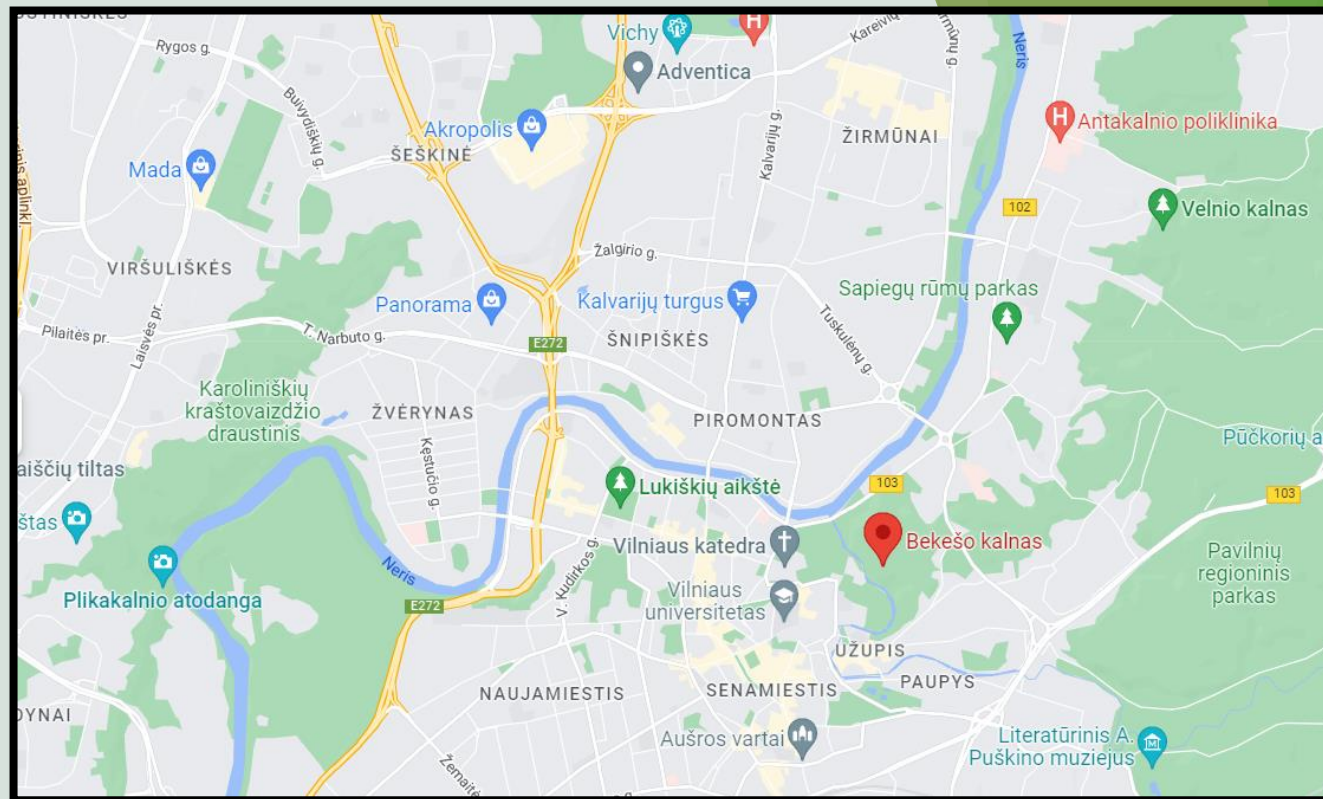
Tauro kalnas

- ▶ Archeologų teigimu, nuo senų laikų Tauro kalnas buvo vadinamas Velnio kalnu. Toks pavadinimas minimas jau 1441 m. didžiojo kunigaikščio Kazimiero Jogailaičio privilegijoje Vilniaus miestiečiams. XVII a. pradedamas vartoti ir kitas pavadinimas - Pamėnkalnis. Senovėje ant šio kalno buvo švenčiamos pagoniškos šventės.
- ▶ Istorikai teigia, kad šioje vietoje taurai nesiveisė ir kalno pavadinimą kildina iš buvusio šių žemių savininko Juozapo Bouffalo pavardės, į lietuvių kalbą verčiamos kaip „tauras“.

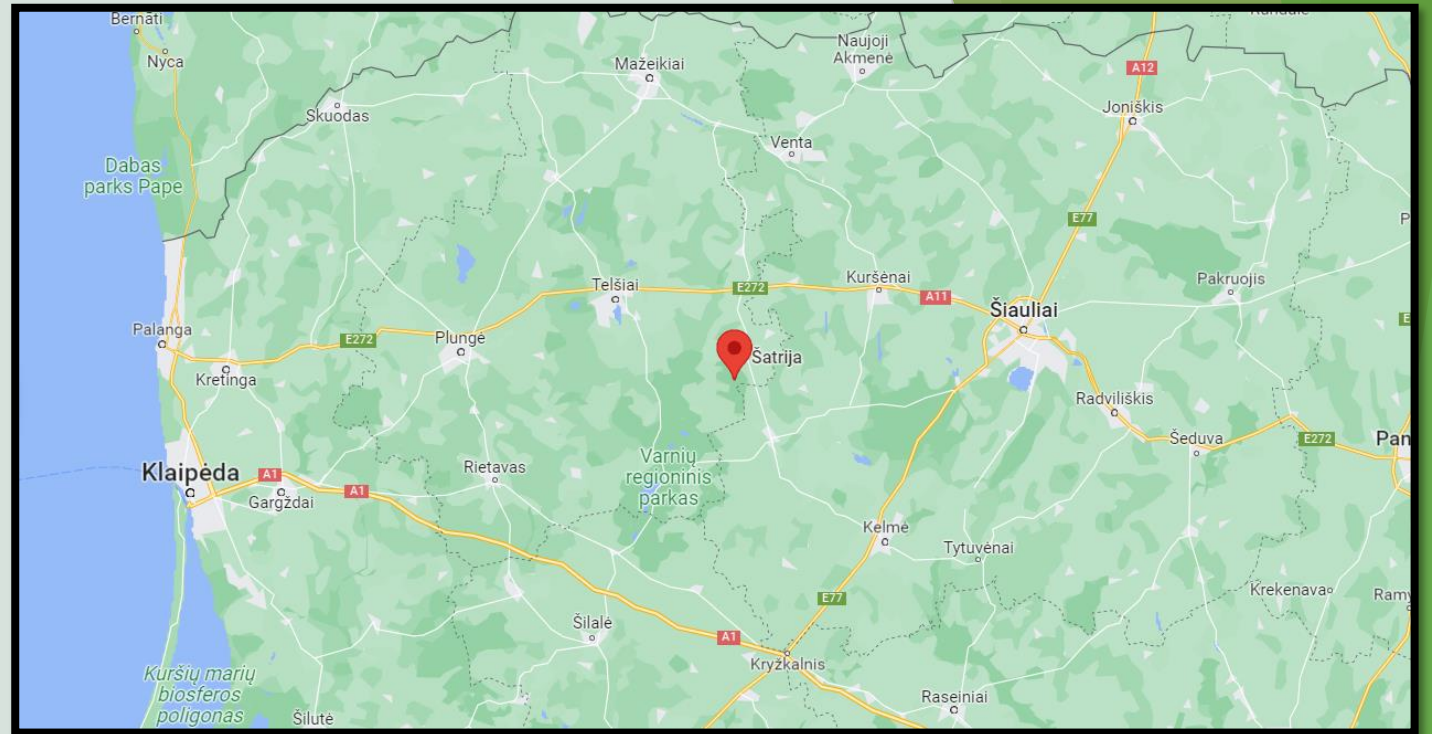
Bekešo kalnas

- ▶ Bekešo kalnas stovi Vilnios dešiniajame krante. Kadaise šis įdomios istorijos kalnas Vilniui padėjo apsiginti nuo priešų, o dabar iš jo belikę vos trečdalis. Didelė dalis šlaito buvo nuplauta į Vilnią XIX a. viduryje.
- ▶ Piliakalnis pavadintas 1579 m. jame palaidoto didžiojo kunigaikščio Stepono Batoro karvedžio Kasparo Bekešo vardu. Anot legendos, prieš mirtį kartojęs: „Dangaus netrokštu, pragaro nebijau“. Jam mirus, kunigai neleido šio bedievio laidoti kapinėse, todėl palaikai buvo pargabenti ir palaidoti ant kalvos.

Šatrijos piliakalnis

- ▶ Šatrija - vienas žymiausių archeologinių paminklų ne tik Žemaitijoje, bet ir Lietuvoje. Apie tai liudija gausūs archeologiniai radiniai: IX-XII a. degintiniai kapai, laidojimo urnos, ašariniai puodeliai, dubeniuoti akmenys, gintaro ir stiklo papuošalai, akmenų kirvukai.
- ▶ Pasakojama, kad nuo seno ant kalvos rinkosi visos Žemaitijos raganos. Kažkada jos apipylė žemėmis kalno vietoje stovėjusią bažnyčią ir atsirado piliakalnis. Bažnyčia ėmus pūti, kalno viršus įlinko. Žmonės kalba, kad kažkada per kalvotą Žemaitiją ėjęs milžinas prisipylė pilnas kišenes žemių.
- ▶ Kasmet, trečiąjį liepos šeštadienį senojo protėvių tikėjimo tęsėjai susirenka ant Šatrijos švęsti Gabijos šventės.

PABAIGA